

Jaarverslag provincie Utrecht Maart 2023 - September 2024

Voorwoord

Op 15 maart 2023 heeft Volt twee zetels behaald tijdens de Provinciale Statenverkiezingen in de provincie Utrecht. Dit was een belangrijke mijlpaal voor de relatief nieuwe partij, die daarmee een sterke vertegenwoordiging kreeg in de provincie. De gekozen Statenleden, Amos de Jong en Anneloes Blekxtoon, werden op 29 maart beëdigd en geïnstalleerd, waarmee de Volt-fractie officieel van start ging. Daarnaast versterken Wouter Limmen en Luuk van Lunteren de fractie als commissieleden, om zo de effectiviteit en expertise binnen de verschillende beleidsdomeinen te vergroten. Voor inhoudelijke ondersteuning kon de fractie gebruikmaken van een beleidsteam onder leiding van Elly van Drunen en Josée Hansen.

Het eerste jaar van de Volt-fractie in de Provinciale Staten van Utrecht stond grotendeels in het teken van inwerken en het leren navigeren binnen de complexe provinciale politiek. Voor een jonge partij als Volt, die voor het eerst op dit politieke niveau actief was, was het noodzakelijk om snel te leren hoe de beleidsprocessen en besluitvormingsstructuren functioneren. Zowel de Statenleden als de commissieleden moesten snel leren om voorrang te kunnen geven aan belangrijke doelen.

Het eerste jaar van de Volt-fractie in de Provinciale Staten van Utrecht kan worden beschouwd als een succesvolle start. Volt heeft zich, zelfs als nieuwkomer, weten te positioneren als een partij waar serieus rekening mee gehouden wordt. De samenwerking met andere fracties verliep over het algemeen pragmatisch en op inhoud, waarbij Volt haar eigen visie duidelijk wist te bewaren. Tegelijkertijd was de fractie in staat om zowel in de Statenvergaderingen als in de commissies inhoudelijk stevig voor de dag te komen.

Met dit eerste jaar achter de rug, kijkt de fractie met vertrouwen naar de toekomst. De fractie blijft zich inzetten voor een groenere, meer democratische en meer toekomstbestendige provincie Utrecht, waarin de stem van de burger en de samenwerking binnen Europa centraal staan.

Table of contents

Voorwoord	2
Table of contents	3
Successen	4
Actualiteitenmotie 11	
<i>Europese vlag in de Statenzaal</i>	5
Europa op de kaart	5
Initiatieven	6
Europastrategie	6
Deelname werkgroep 'Toekomststoel'	7
Natuur-organisaties	7
Inspiratiedag circulaire samenleving	7
Waterzuivering (rwzi)	8
Brief aan minister Wiersma na schrappen Programma Landelijk Gebied	9
Werkbezoeken	10
Brusselreis	10
Werkbezoek gebiedsgerichte samenwerking A-Z	10
Werkbezoeken Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG)	11
Leden-avond	13
Moties en amendementen	14
Actualiteitenmotie 14	
<i>Beleidskader Ruimtetoewijzing Stikstofdoelenbank</i>	14
Motie 20	
<i>Openbare Registratie Belangenvertegenwoordiging</i>	14
Motie 92	
<i>Voortvarend door met het UPLG</i>	15
Motie 93	
<i>Energie voor synergie: onderzoek naar opslag in VAB</i>	15
Motie 24-8	
<i>Op naar een verbod op PFAS-houdende bestrijdings- middelen</i>	15
Motie 24-9	
<i>Geen hypotheek op toekomst NNN</i>	16
Motie 24-10	
<i>Kansenanalyse duurzame mobiliteit</i>	17
Motie 24-11	
<i>Sleutelbegrippen Natuur in Omgevingsverordening definiëren</i>	17
Motie 24-14	
<i>Bekend en Bemind</i>	18
Motie 24-28	
<i>Met Visie meer Focus</i>	18
Motie 24-76	
<i>Meedoen met Rijksprogramma kleinschalige kernenergie</i>	19
Motie	
<i>Generatietoets</i>	19
Amendement A24-29	
<i>Innovatie- en experimenteerruimte als leidend principe</i>	20

Successen

De fractie hanteerde een combinatie van proactief en reactief handelen. Proactief betekende dat de fractie zich actief inzette om haar visie op thema's zoals duurzaamheid, Europese samenwerking en democratische vernieuwing in de beleidsdiscussies naar voren te brengen. Tegelijkertijd moesten er ook reactieve keuzes gemaakt worden, met name in situaties waarin de fractie ad hoc moest reageren op voorstellen van andere partijen of op ontwikkelingen binnen de provincie. Dit vereiste een gedegen voorbereiding en wendbaarheid binnen de fractie.

Ondanks de uitdagingen die het inwerken met zich meebracht, is Volt erin geslaagd om in alle commissievergaderingen en Statenvergaderingen aanwezig te zijn. Dit onderstreept het belang dat de partij hecht aan transparantie, democratisch toezicht en het nauwlettend volgen van alle ontwikkelingen binnen de provincie. Volt wil zich immers niet alleen als oppositie laten zien, maar ook als constructieve samenwerkingspartner met oog voor detail en verantwoordelijkheid. Hieronder volgen enkele politieke successen van afgelopen jaar.

Actualiteitenmotie 11

Europese vlag in de Statenzaal

Tijdens de Statenvergadering van 31 mei heeft Volt een motie ingediend waarmee de vlag van de Europese Unie een plaats kreeg in de Utrechtse Statenzaal, naast de Nederlandse vlag en de vlag van de provincie Utrecht. Volt heeft deze motie onderbouwd door te beargumenteren dat:

- Nederland een van de grondleggers van de Europese Unie is;
- Utrecht naast een Nederlandse provincie ook een Europese regio is;
- De Europese vlag symbool staat voor de erkenning van het belang van grensoverstijgende samenwerking in Europa.

Deze motie diende Volt samen met D66 in en werd aangenomen met 28 van de 48 stemmen.

Europa op de kaart

Gedurende dit eerste jaar heeft de fractie niet alleen laten zien dat zij een frisse en innovatieve fractie is, maar ook dat ze een serieuze gesprekspartner is binnen de Provinciale Staten. Een belangrijk succes was het op de kaart zetten van Europa als thema in de Utrechtse politiek. De fractie wist duidelijk te maken hoe Europese samenwerking kansen biedt voor regionale ontwikkeling, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en innovatie.

Deze Europese visie sloot goed aan bij de pragmatische houding van de fractie, waardoor samenwerking met zowel linkse als rechtse partijen

mogelijk werd. Volt richtte zich niet op ideologische verschillen maar op de inhoud, en op de concrete impact van voorstellen voor de provincie. Hierdoor werd de fractie gezien als een stabiele en betrouwbare partner in onderhandelingen, en speelde zij een belangrijke rol bij het verbinden van lokale belangen met Europese mogelijkheden.

In de debatten binnen de Provinciale Staten heeft de fractie een stevige positie ingenomen. De fractie bracht haar standpunten helder en onderbouwd naar voren, waardoor tegenwoordig het Europese perspectief binnen de Provinciale Staten (bijna) altijd wordt meegenomen in de besluitvorming.

Initiatieven

De fractie heeft zich het afgelopen jaar actief ingezet in de Provinciale Staten van Utrecht om aandacht te vestigen op onderwerpen waar meer ambitie en/of aandacht nodig is. Deze initiatieven onderstrepen de visie van Volt op een vooruitstrevende, democratische en groene provincie. In de volgende alinea gaan we dieper in op deze initiatieven en de vooruitgang die daarmee is geboekt.

Europastrategie

De provincie Utrecht heeft de afgelopen maanden gewerkt aan een nieuwe strategie voor Europese samenwerking, de zogenoemde Europastrategie. Volt heeft daar proactief en constructief een bijdrage aan geleverd in een document met aanbevelingen, geschreven door leden van de Volt-fractie en het beleidsteam, met inbreng van verschillende Volt-politici en -leden. De Volt-fractie heeft het document 'Aanbevelingen voor de strategie voor de Europese samenwerking van provincie Utrecht' op woensdag 14 februari overhandigd aan gedeputeerde Mirjam Sterk en haar team.

“Ontzettend bedankt en we zullen de aanbevelingen serieus overwegen, te beginnen bij de titel”, aldus Mirjam Sterk bij de overhandiging.

Deelname werkgroep ‘Toekomststoel’

Commissielid Wouter Limmen leverde een bijdrage aan de werkgroep ‘Toekomststoel’. De werkgroep heeft tot doel om initiatieven te nemen om een toekomstbestendig beleid in de politiek en bestuur te bevorderen. De Provinciale Staten hebben zich uitgesproken over het belang van het meewegen van behoeften van toekomstige generaties: het plaatsen van de toekomststoel in de Statenzaal stond daarvoor symbool.

Op 25 oktober heeft de werkgroep een succesvolle bijeenkomst gehouden waar jongeren en de nationale ombudsvrouw Margriet Kalverboer hun mening gaven over de rol van de politiek in relatie tot het betrekken van jongeren en toekomstige generaties. De opkomst was geweldig en leidde tot inspirerende ideeën.

Natuur-organisaties

Op 7 september 2023 werd de 'Natuurvisie Utrecht 2050' gepresenteerd, een toekomstgerichte visie op de inrichting van de natuur in de provincie Utrecht. Deze visie is opgesteld door de Oostbroekorganisaties, een samenwerkingsverband van diverse natuur- en milieuorganisaties waaronder Landschap Erfgoed Utrecht, Utrechts Landschap, Natuurmonumenten, Natuur en Milieufederatie Utrecht, IVN, en Staatsbosbeheer. Op 30 oktober 2023 werd de visie tijdens de Oostbroeklezing overhandigd aan de voorzitter van de commissie Ruimte, Groen en Water (RGW) en aan Gedeputeerde Staten (GS). Met deze visie hopen de natuurorganisaties, bestuurders van de

provincie, gemeenten, waterschappen, natuurbeheerders, boeren, ontwikkelaars en bewoners te inspireren om gezamenlijk te werken aan een duurzame toekomst voor de natuur in Utrecht.

De fractie organiseerde op 26 april een bijeenkomst in het provinciehuis waarbij de Oostbroekorganisaties de Natuurvisie Utrecht 2050 presenteerden. Andere politieke fracties werden uitgenodigd om hierbij aan te sluiten, waarna er ruimte was voor vragen en discussie.

Inspiratiedag circulaire samenleving

Op 13 maart 2024 vond er een inspiratiedag over de circulaire economie plaats op het Hof van Cartesius in Utrecht. De provincie Utrecht heeft de ambitie om onze lineaire economie af te bouwen en de circulaire economie te bevorderen. Sterker nog, de coalitie spreekt zelfs over het bereiken van een circulaire samenleving. Vanuit de Volt-fractie constateren we echter dat er tot nu toe weinig vooruitgang is geboekt in het realiseren van deze ambities. Daarom heeft commissielid Wouter Limmen, samen met de beleidsgroep en de GroenLinks-fractie, de handen ineengeslagen om deze inspiratiedag te organiseren voor de andere partijen, bestuurders en ambtenaren.

Tijdens het evenement waren er meer dan 25 deelnemers en werden er drie korte lezingen gegeven. Shinta Oosterwaal, onderzoeker bij Avans, benadrukte het belang van het creëren van positieve verhalen over de kansen die een circulair systeem biedt. Abe Hendriks van het Copernicus Instituut bevestigde dat het provinciale beleid erkent dat er een systeemverandering nodig is. De vraag waarom is inmiddels beantwoord, maar de vragen hoe en wat blijven nog onbeantwoord.

Tot slot sprak Antoine van Groeneveld van het Groene Brein over de mogelijkheden om bedrijfsmodellen te ontwikkelen die zich richten op de niet-vervuilende behoeften van consumenten. Deze modellen zijn gebaseerd op het idee dat zowel producenten als consumenten meer betalen als er vervuiling plaatsvindt. Hij gaf verschillende inspirerende voorbeelden van bedrijven die hun verdienmodellen al hebben afgestemd op circulariteit.

Waterzuivering (rwzi)

Op initiatief van de Volt-fractie bezochten leden van de Volt-fractie en het beleidsteam, samen met collega's van o.a. de ChristenUnie en de PvdA, op vrijdag 8 maart de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) op de Brailledreef in Utrecht. Deze rwzi wordt beheerd door het waterschap Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HdSR), die ook een presentatie verzorgde. Het doel van dit bezoek was om ons te laten informeren over nieuwe zuiveringstechnieken en te onderzoeken welke rol de provincie Utrecht kan spelen om de implementatie van deze nieuwe technieken te versnellen.

Ons was ter ore gekomen dat enkele zeer hardnekkige verontreinigingen nu niet worden weggehaald in het traditionele zuiveringsproces, denk bijvoorbeeld aan PFAS. Deze schadelijke stoffen kunnen met nieuwe technieken mogelijk wel verwijderd worden in een zogenoemde vierde zuiveringstrap. Het toevoegen van een vierde trap is volgens Volt hard nodig om aan de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) te kunnen voldoen en daarmee een gezondere leefomgeving te bewerkstelligen voor mens en natuur. Helaas zit er wel een flink prijskaartje aan zo'n vierde trap, wat voor Volt aanleiding was om te onderzoeken hoe de provincie de waterschappen hierin financieel zou kunnen ondersteunen.

Brief aan minister Wiersma na schrappen Programma Landelijk Gebied

Amos de Jong heeft samen met verschillende Kamerleden en Statenleden een brief aan de minister gestuurd: **"Minister Wiersma, wat maakt u ons nou?!"** Hierin werd de minister gevraagd om het plan voor het landelijk gebied na jaren werk niet in de prullenbak te gooien. Provincies werden opgeroepen vooral door te gaan en te versnellen. Met afstel is immers niemand geholpen; het betekent nog meer vertraging en nog meer onduidelijkheid. Hoe kunnen wij nu onze gebiedspartners recht in de ogen aankijken met een verhaal over een behoorlijk bestuur dat te vertrouwen is? Welk perspectief bieden wij onze boeren, incl. PAS-melders (Programma Aanpak Stikstof), onze inwoners, onze natuur? Wij krijgen dit niet uitgelegd. Ook niet in Europa, omdat we onze afspraken zo niet kunnen naleven.

Laten we van de uitdaging een kans maken. Voortvarend doorgaan met het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en onze provinciale plannen. We leven in een werkelijkheid waar het klimaat rap aan het veranderen is, de kwaliteit van water, bodem en natuur onder grote druk staat en stikstof de plannen van agrariërs en de bouwsector dwarsboomt. Wij willen de uitdagingen versneld het hoofd bieden en kiezen niet voor vertraging.

Brief aan de Minister namens 186 Statenleden uit alle provincies

Programma landelijk gebied de profienbak in
WAT MAAKT U ONS NOU?

Geachte Minister,

Afgelopen week bereikte ons via verschillende media het nieuws dat u het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) in de profienbak heeft gepoed. Ondergetekenden roepen u met klem op dit besluit te heroverwegen.

Het programma biedt de basis van provinciale plannen voor het landelijk gebied. Plannen waar agrarische ondernemers en bewoners met smart op wachten om eindelijk een toekomstperspectief holder te krijgen. Plannen die stikstof en broeikasgassen verminderen, water- en bodemkwaliteit verbeteren en de natuur versterken. Plannen om Nederland van het stof te krijgen.

Het Rijksoverheid van de afgelopen jaren kenmerkt zich door onduidelijkheid en onzekerheid.

- Eerst bleek het nationale Programma Aanpak Stikstof in strijd te zijn met de Europese Habitatrichtlijn;
- Daarna werd provincies gevraagd om zelf plannen te maken op basis van het NPLG. De afgelopen jaren is hier ontzettend veel moeite voor gedaan waaronder vele gesprekken met gebiedspartners, wat verschillende verwachtingen heeft gewekt;
- Een Transitiefonds van ruim 24 miljard werd opgevlugd om maatregelen te bekostigen m.b.t. de stikstofbelasting van de natuur, de broeikasgas emissies door landbouw en landgebruik, het beschermen en ontwikkelen van de natuur, het tijdig voldoen aan de Kadernicht-in water en maatregelen voor verduurzaming van een rendabele landbouw;
- Het Hoofdstikstofakkoord tussen PVV, VVD, NSC en BBB schrapte grotendeels dit fonds;
- En nu zet u een streep door het hele plan, zonder enig zicht op een beter alternatief.

Met deze keuze is niemand geholpen. Het betekent nog meer vertraging en nog meer onduidelijkheid. Hoe kunnen wij nu onze gebiedspartners recht in de ogen aankijken met een verhaal over een behoorlijk bestuur dat te vertrouwen is? Welk perspectief bieden wij onze boeren incl. PAS-melders, onze inwoners, onze natuur? Wij krijgen dit niet uitgelegd. Ook niet in Europa omdat we onze afspraken zo niet kunnen naleven.

Laten we van de uitdaging een kans maken. Voortvarend doorgaan met het NPLG en onze provinciale plannen. We leven in een werkelijkheid waar het klimaat rap aan het veranderen is, de kwaliteit van water, bodem en natuur onder grote druk staat en stikstof niet alleen de plannen van agrariërs en de bouwsector maar ook infrastructuur en economische ontwikkelingen dwarsboomt. Wij willen de uitdagingen versneld het hoofd bieden en kiezen niet voor vertraging.

Wij roepen u op om het NPLG te handhaven, de implementatie te bespoedigen en hiervoor weer voldoende middelen beschikbaar te stellen.

Wij roepen ook de Colleges van Gedeputeerde Staten op om voortvarend door te pakken met de provinciale plannen voor het landelijk gebied en alle mogelijke stappen te ondernemen die kunnen bijdragen aan het voortbestaan van het NPLG.

Was getekend,

De Provinciale Statenfracties (representerende 186 Statenzetels) van de volgende partijen:

Volt – Utrecht, Zuid-Holland, Noord-Holland, Overijssel, Gelderland, Drenthe, Groningen, Brabant
GroenLinks – Utrecht, Zuid-Holland, Noord-Holland, Overijssel, Gelderland, Drenthe, Groningen, Brabant, Limburg, Zeeland, Fryslân, Flevoland
CDA – Utrecht, Zuid-Holland
PvdA – Utrecht, Drenthe, Gelderland, Overijssel, Flevoland, Noord-Brabant, Noord-Holland, Zuid-Holland, Fryslân, Zeeland
D66 – Utrecht, Zuid-Holland, Noord-Holland, Overijssel, Gelderland, Drenthe, Groningen, Brabant, Limburg, Zeeland, Fryslân, Flevoland
Partij voor de Dieren – Utrecht, Overijssel, Brabant, Flevoland, Zeeland
Christen Unie – Utrecht, Noord-Brabant, Noord-Holland
SP – Utrecht, Zuid-Holland, Groningen, Drenthe, Flevoland, Fryslân, Noord-Holland, Gelderland, Groningen, Noord-Brabant, Overijssel, Zeeland
De Fractie – Fryslân

We stellen ons gesteund door veel verschillende Kamerleden en niet-politieke organisaties en roepen hen op hun stem via verschillende kanalen kenbaar te maken.

Werkbezoeken

Gedurende het eerste politieke jaar van de Volt-fractie hebben er verschillende evenementen en werkbezoeken plaatsgevonden. Een aantal van deze werkbezoeken en/of presentaties was georganiseerd door onze eigen fractie. Hieronder volgt een greep uit de evenementen en werkbezoeken dit jaar.

Brusselreis

Brussel wil voor veel mensen nog weleens ver weg lijken. Toch kennen de Nederlandse provincies een vooruitgeschoven post in Brussel: Het Huis van de Nederlandse Provincies ([HNP](#)). Elk jaar organiseert het HNP tijdens 'de week van de regio's' een bijeenkomst. Dan nodigt het HNP bestuurders en Statenleden van de Nederlandse provincies uit om naar Brussel te komen. Zo ook in oktober 2023. De Volt-fractie van de provincie Utrecht ging graag in op die uitnodiging. Het programma bestond onder andere uit een presentatie 'Changing role of Europe' en 'Hedendaagse Europese geschiedenis en Europese integratie'. Een tikje provocerende spreker richtte zich tot de bestuurders en politici in de zaal door hen aan te spreken op hun passieve rol in het Europees Comité van de Regio's. In dat Comité kunnen de regio's en provincies formeel hun stem laten horen, maar dat doen ze niet of veel te weinig. Een gemiste kans, volgens de spreker.

Het viel op dat er relatief veel Volt-Provinciale Statenfracties waren uit heel Nederland. De Volt-fractie provincie Utrecht voelde zich door de bijeenkomst geïnspireerd en gemotiveerd om 'Brussel' en de provincie Utrecht nog meer aan elkaar te verbinden voor de dossiers die op de agenda staan in de provincie Utrecht.

Werkbezoek gebiedsgerichte samenwerking A-Z

Op 2 maart is de Volt-fractie met vier Volt-leden naar de defensieterrinen van Amersfoort tot Zeist op bezoek geweest om de gebiedsgerichte aanpak te bekijken. Een interessante dag waarin het belang van de samenwerking in de provincie werd onderstreept. Er waren toelichtende presentaties over het grotere defensie-verhaal, een toelichting op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau en het Programma Ruimte voor Defensie & de regionale vastgoedopgave. Aan het einde van de dag werd er nog een bezoek gebracht aan het pompstation van Vitens in de Soesterduinen. Bij het pompstation van Vitens werd een toelichting gegeven op de grond- en drinkwater opgave Utrechtse Heuvelrug, op het gebiedsonderzoek Spoorzone Amersfoort en Heuvelrugzone en op het ontwerpend onderzoek gebiedssamenwerking A-Z.

Werkbezoeken Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG)

Om water- en bodemkwaliteit te verbeteren en de natuur te versterken is het nodig om stikstof en broeikasgassen in onze provincie te verminderen. De kaders hiervoor zijn vastgelegd in de Europese Verordening Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), dat door het Rijk vertaald werd in het Nationaal Programma Landelijk Gebied ([NPLG](#)). De provincie heeft voor het uitvoeren hiervan het Utrechts Programma Landelijk Gebied ([UPLG](#)) opgesteld. Omdat ieder gebied andere uitdagingen kent, wordt samen met boeren, natuurorganisaties, onderzoekers en burgers [gebiedsgericht](#) gewerkt aan de transitie van het landelijk gebied. We namen deel aan drie werkbezoeken, waarin we werden geïnformeerd over de specifieke uitdagingen waarvoor we in deze gebieden gesteld zijn.

Het eerste bezoek op 31 januari had de focus op de *complexiteit van het gebiedsgerichte transitieproces* en betrof **Het Binnenveld**, het gebied tussen Veenendaal, Ede, Wageningen en Rhenen. In het gebied ligt een Natura2000-gebied dat moet worden beschermd en versterkt, maar dat ook onder druk staat vanwege de agrarische activiteiten in het gebied en de behoefte aan ruimte voor woningbouw. We wandelden door de mooie Hooilanden, en kregen toelichting op de verbeteringen die door de ruilverkaveling al zijn behaald en de ambitie die nog braak ligt. We spraken met de boerin van het boerenbedrijf De Hooilanden, met wethouders, Staatsbosbeheer en de gebiedscoördinator

van de provincie over het samenbrengen van verschillende belangen en de beoogde herstart van het gebiedsproces, dat vorig jaar moest worden stilgelegd.

Het tweede werkbezoek, op 14 februari, betref Wilnis, waar we te gast waren in paviljoen De Grote Sniep, midden in **polder Groot-Wilnis – Vinkeveen**, om meer te weten te komen over *agrarisch natuurbeheer en diervriendelijk boeren*. We werden door Jan Willem Erisman, klimaatwetenschapper, nog eens met de neus op de feiten gedrukt over de noodzaak tot verandering, en luisterden naar

enthousiaste verhalen over de gedegen experimenten om ook met een hogere waterstand landbouw te kunnen bedrijven.

Hoe drassige veenweidegebieden voelen, hebben we aan den lijve ondervonden toen we door het zompige en veerkrachtige natte land naar het biologische melkveebedrijf van Joost Samson liepen. Hij toonde ons met trots zijn open stallen, waar de dieren vrij in en uit konden lopen. Voor zijn aanhoudende inzet om te blijven vernieuwen als agrarische natuurbeheerder – met weidevogelbescherming, botanische randen, ecologisch slootbeheer en een diervriendelijke, biologische melkveehouderij - ontving hij in 2023 de Deltaplan Veehouderij Award van de Dierenbescherming.

Dat diervriendelijk boeren nog altijd beter kan, werd duidelijk in de ontmoeting met een net geboren kalfje, dat gedwongen afgescheiden van zijn moeder buiten in een plastic witte iglo verbleef.

Tot slot bezochten wij 28 februari het bos- en heidegebied van de **Utrechtse Heuvelrug** voor een inkijkje in de resultaten en uitdagingen van *het integraal systeembeheer*.

Het natuurgebied kent naast natuur ook landbouw. Het is van groot belang voor het watersysteem en vervult daarnaast een belangrijke recreatieve functie in onze provincie. De transitie is hier gericht op het herstel van dit watersysteem en van de natuur, met behoud van de recreatieve functie en perspectief voor de landbouw. Onder de bezielende leiding van Rein Zwaan

van Staatsbosbeheer en Leon Bosman, beleidsmedewerker Ecologie provincie Utrecht, maakten we een wandeling over het voor publiek niet toegankelijke Ecoduct Rumelaar, waar de vele diersporen in de verder onbetreden grond de functie duidelijk maakten van deze natuurlijke overspanning van de A12.

Onder leiding van de wethouder, de gedeputeerde en hydrologen volgden we vervolgens een minicollege over de samenhang van kwelwater, regenwater en rivierwater en de enorme jarenlange inspanning die nodig is om het watersysteem te versterken en de kwaliteit en kwantiteit van onze drinkwatervoorziening voor de toekomst te borgen. Een heel leerzaam werkbezoek.

Leden-avond

Op dinsdag 19 september vond in het provinciehuis Utrecht een boeiende en interactieve bijeenkomst plaats met als thema 'de wolf'. Rond 20.00 uur startte het debat, dat georganiseerd was voor Volt-leden en andere geïnteresseerden. De bijeenkomst bood een unieke kans om het provinciale politieke debat te ervaren, zoals dat ook in de Commissiekamer van het provinciehuis wordt gevoerd.

Na een korte introductie over de wolf, werd het publiek opgedeeld in verschillende partij-fracties, zoals die ook vertegenwoordigd zijn in de Provinciale Staten. Elke groep vertegenwoordigde een politieke partij en verdedigde de voor hen kenmerkende standpunten omtrent de terugkeer van de wolf in Nederland. Deze opzet maakte dat de deelnemers vanuit verschillende perspectieven het debat konden aangaan.

Onder leiding van voorzitter Anneloes Blekxtoon begon het debat op een manier die nauw aansloot bij de echte werkwijze in de Provinciale Staten. Partij-fracties konden vragen stellen aan de gedeputeerde (Amos de Jong), en moties en amendementen opstellen m.b.t. tot het Statenvoorstel. De discussie draaide om de vraagstukken die de terugkeer van de wolf oproept, zoals:

- Natuurbescherming versus landbouwbelangen: Welke maatregelen moeten worden genomen om de wolf te beschermen als inheemse diersoort, en hoe kunnen veehouders worden beschermd tegen aanvallen op hun vee?
- Veiligheid van burgers: Moet er strenger worden opgetreden tegen wolven in bevolkte gebieden, of is angst voor de wolf en incidenten overdreven?

- Rol van de overheid: Moet de overheid meer investeren in preventieve maatregelen zoals het plaatsen van hekken en het verstrekken van subsidies aan boeren, of is een meer hands-off benadering wenselijk?

Moties en amendementen

Actualiteitenmotie 14

Beleidskader Ruimtetoewijzing Stikstofdoelenbank

Tijdens de vergadering van 31 mei heeft Volt een motie ingediend m.b.t. de ruimte-toewijzing stikstofdoelenbank. Deze motie vraagt Gedeputeerde Staten de Provinciale Staten te betrekken bij het ontwikkelen van een beleidskader voor het uitgeven van stikstofdepositie-ruimte via de provinciale stikstofdoelenbank. Daarbij roept de motie ook op dat dit beleidskader als concept wordt voorgelegd aan de Provinciale Staten voor goedkeuring, omdat Volt vindt dat de Provinciale Staten als een democratisch gekozen orgaan een rol moeten hebben in dit proces.

Deze motie werd aangenomen met 47 van de 48 stemmen. Mede-indieners waren de VVD, SGP, PvdD en D66.

Motie 20

Openbare Registratie Belangenvertegenwoordiging

Tijdens de Statenvergadering van 28 juni heeft Volt een motie ingediend aangaande de openbare registratie van belangenvertegenwoordiging. De motie stelt voor een eenvoudig en doelmatig registratiesysteem op te zetten voor alle relevante contacten, met het doel politieke integriteit en transparantie te bevorderen. De motie vraagt Gedeputeerde Staten om onderzoek te doen naar de mogelijkheden hiervoor en om Provinciale Staten hierover te informeren via een Statenbrief in 2023.

De motie werd aangenomen met 40 van de 49 stemmen en inmiddels heeft er op 17 april 2024 een werksessie plaatsgevonden met onder andere prof. Braun, hoogleraar Public Governance and civil society, die een presentatie heeft gegeven over haar onderzoek Afwegingskader Legitieme Belangenvertegenwoordiging.

Inmiddels is de motie al geruime tijd aangenomen maar is de motie niet uitgevoerd; het register belangenvertegenwoordiging wordt te ingewikkeld en niet haalbaar geacht.

Motie 92

Voortvarend door met het UPLG

Op 13 december 2023 diende Volt een motie in samen met het CDA, D66, PvdA en 50Plus om voortvarend door te gaan met het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG). Volt diende deze motie in met als doel:

- Het voorkomen van significante vertraging in de opstelling en uitvoering van het UPLG, inclusief de gebiedsagenda's.
- Nakomen van gemaakte afspraken met samenwerkingspartners, inclusief gebiedspartners en belanghebbenden.
- Het blijven werken aan een perspectief voor agrarische ondernemers en de natuurwaarden binnen ons Utrechts landelijk gebied.
- Bewaken van de kwaliteit van de plannen en de uitvoering, alsmede de positie van een betrouwbare overheid.

De motie werd aangenomen met 35 stemmen voor. Inmiddels zijn de plannen van het nieuwe kabinet bekend, namelijk om het NPLG in de prullenbak te gooien. Zie als reactie hierop ook de brief van de 186 Statenleden aan minister Wiersma.

Motie 93

Energie voor synergie: onderzoek naar opslag in VAB

Op 13 december diende Volt een motie in samen met de SGP en 50Plus waarin aan Gedeputeerde Staten werd verzocht een onderzoek te starten naar de mogelijkheden om vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) gedeeltelijk in te zetten voor de energietransitie, met name voor het huisvesten van energieopslag, inclusief eventueel waterstof. Op basis van het onderzoek in Q3/4 2024 is Volt in gesprek gegaan met Provinciale Staten om wensen en mogelijkheden te bespreken, ook in het licht van huidig beleid en plannen m.b.t. het landelijk gebied/VAB (incl. VAB-aanpak 2024-2026) en het programma Energietransitie.

Deze motie werd aangenomen met 38 van de 47 stemmen.

Motie 24-8

Op naar een verbod op PFAS-houdende bestrijdingsmiddelen

Op 7 februari diende Volt een motie in die het college van Gedeputeerde Staten verzoekt zich in te spannen om, in overleg met relevante juristen en

experts, bepalingen op te stellen die het toepassen van schadelijke PFAS-houdende bestrijdingsmiddelen waar mogelijk verbieden binnen de provincie Utrecht. En daarnaast om deze bepalingen op te nemen in de tweede wijziging van de Omgevingsverordening die aan Provinciale Staten (PS) ter besluit zal worden voorgelegd. Voor Volt is een mogelijk verbod op gebruik van PFAS-houdende bestrijdingsmiddelen een belangrijk doel met als beoogd effect een significante reductie van risico's voor biodiversiteit en de volksgezondheid.

Deze motie werd aangenomen met 31 stemmen voor en 16 stemmen tegen.

Motie 24-9

Geen hypotheek op toekomst NNN

Volt diende op 7 februari 2024 een motie in samen met GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, PvdD, SP en 50Plus. De motie verzoekt het college van Gedeputeerde Staten (GS) om maatregelen te nemen die de compensatie van aantasting van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) waarborgen. De compensatie volgt uit de meerwaarde benadering, die stelt dat bij activiteiten die het NNN aantasten, maatregelen moeten worden genomen om binnen maximaal 10 jaar een aantoonbare meerwaarde te realiseren voor het NNN. De motie bevat de volgende onderdelen:

- GS moet in overleg met relevante juristen en experts bepalingen opstellen die de inzet van onafhankelijke en deskundige monitoring gedurende de looptijd van de compensatiemaatregelen verplicht stellen.
- Er moeten criteria worden opgesteld voor partijen die onafhankelijke monitoring kunnen en mogen uitvoeren.
- Er moet een kader komen voor escalatie maatregelen die in werking treden als de onafhankelijke monitoring uitwijst dat de compensatie niet volgens plan en vereisten uit de omgevingsverordening wordt gerealiseerd.
- Deze bepalingen moeten worden opgenomen in de tweede wijziging van de Omgevingsverordening die aan PS ter besluit wordt voorgelegd.

De motie is met 27 stemmen voor en 20 tegen aangenomen.

Motie 24-10

Kansenanalyse duurzame mobiliteit

Op 7 februari 2024 diende Volt een motie in samen met de PvdD, 50Plus en de ChristenUnie. De motie verzoekt het college van Gedeputeerde Staten om de mogelijkheden te onderzoeken om een kansenanalyse voor duurzame mobiliteit onderdeel te maken van de Mobiliteitsscan en het Mobiliteitsonderzoek, zoals opgenomen in de eerste wijziging van de Omgevingsverordening. De argumentatie hiervoor was:

- Het college heeft in het coalitieakkoord de taak gesteld om duurzaam vervoer, deelmobiliteit en multimodale knooppunten te bevorderen.
- Het combineren van verkeersonderzoek met een kansenanalyse voor duurzame mobiliteit bevordert een integrale aanpak.
- De opname van een kansenanalyse vereist interne capaciteit en afstemming met gemeenten, wat deze motie beoogt te realiseren voordat de tweede wijziging van de Omgevingsverordening wordt voorgesteld.

De motie werd aangenomen met een nipte meerderheid van 25 stemmen vóór.

Motie 24-11

Sleutelbegrippen Natuur in Omgevingsverordening definiëren

De motie verzoekt het college van Gedeputeerde Staten van Utrecht om in overleg met relevante juristen en experts de kernbegrippen uit hoofdstuk 6 van de Omgevingsverordening, dat betrekking heeft op natuur, duidelijker te definiëren of scherper te omschrijven. Deze nieuwe definities zouden moeten worden opgenomen in de tweede wijziging van de Omgevingsverordening, die ter besluitvorming aan de Provinciale Staten wordt voorgelegd. Hierbij worden specifiek termen als meerwaarde, openbaar belang, nadelige gevolgen, compensatie, tijdige compensatie, beperkte wijziging, beperkte uitbreiding en instandhouding genoemd als begrippen die een scherpere definiëring nodig hebben.

De aanleiding voor deze motie is de constatering dat de huidige formuleringen van deze sleutelbegrippen onvoldoende duidelijk zijn en ruimte bieden voor verschillende interpretaties, wat in de praktijk tot onduidelijkheid en mogelijk juridische geschillen kan leiden. Dit is vooral zorgwekkend bij activiteiten die een negatieve impact zouden kunnen hebben

op het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het doel van de motie is om de bepalingen in hoofdstuk 6 te verduidelijken en verschillen in interpretatie te voorkomen door de begrippen helder en eenduidig te definiëren.

Volt diende deze motie in samen met de ChristenUnie, Partij voor de Dieren, SP en 50Plus; de motie werd aangenomen.

Motie 24-14

Bekend en Bemind

De motie vraagt het college van Gedeputeerde Staten om in gesprek te gaan met energiecoöperaties, gemeenten en experts om de mogelijkheden van lokaal eigenaarschap bij energieprojecten toegankelijker en bekender te maken voor alle inwoners van Utrecht. Op basis van deze gesprekken moet een plan worden opgesteld dat in het derde kwartaal van 2024 aan de Provinciale Staten wordt voorgelegd, waarna de uitvoering in het vierde kwartaal kan starten.

De motie benadrukt het belang van lokaal eigendom in de energietransitie, zoals vastgelegd in de nieuwe Energievisie. Hoewel Utrecht al 59 energiecoöperaties heeft, zijn de meeste inwoners onbekend met deelnamemogelijkheden, met name mensen met beperkte financiële middelen. Het doel is om meer Utrechters te betrekken, de diversiteit aan deelnemers te vergroten en zo meer lokaal draagvlak te creëren. Dit moet ervoor zorgen dat de voordelen van energieprojecten breder gedeeld worden. De motie werd ingediend samen met GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, SP en D66.

Motie 24-28

Met Visie meer Focus

De motie vraagt het college van Gedeputeerde Staten om een duidelijke visie te ontwikkelen op innovaties binnen het bereikbaarheidsprogramma van de provincie Utrecht, gericht op het behalen van de gestelde doelen. Hierbij moet rekening worden gehouden met kansen en subsidieprogramma's van het Rijk en de EU. De visie moet de mobiliteitsprogramma's ondersteunen, waarbij de Provinciale Staten worden betrokken via een dialoogsessie. De aanleiding is het Ontwerp Bereikbaarheidsprogramma 2024-2029, dat innovaties essentieel noemt, maar een duidelijke strategie hiervoor mist. Hoewel de provincie Utrecht al projecten als het 'Mobility Lab' en de 'snuffel-fiets' uitvoert, is een overkoepelende aanpak nodig om samenwerkingen te benutten en beter in te spelen op de veranderende mobiliteitssector. De

motie is ingediend samen met GroenLinks en de VVD en werd aangenomen met een meerderheid.

Motie 24-76

Meedoen met Rijksprogramma kleinschalige kernenergie

De motie vraagt het college van Gedeputeerde Staten om actief deel te nemen aan het landelijke programma voor Small Modular Reactors (SMR's). Dit begint met overleg met het Interprovinciaal Overleg en het Rijk om te bepalen hoe Utrecht kan bijdragen. Het college moet het programma volgen om vroegtijdig kennis op te doen en deze de komende twee jaar te delen met het Rijk en de Provinciale Staten.

De motie is ingegeven door de wens om de energietransitie te versnellen. SMR's kunnen een bijdrage leveren aan de toekomstige energiemix van Utrecht, maar staan nog niet in de huidige energieplannen. Het doel is dat Utrecht een rol krijgt in het SMR-programma en de kennis over deze technologie vergroot, zodat het beter voorbereid is op de toekomstige inzet van SMR's.

De motie is ingediend samen met de VVD, SGP, BBB en 50Plus en aangenomen.

Motie

Generatietoets

In november 2023 heeft de politieke partij Volt een motie ingediend om een Generatietoets in partijprogramma's en beleid toe te passen. Deze motie vraagt het bestuur om aandacht te besteden aan de gevolgen van beleid voor toekomstige generaties. Dit geldt met name bij het opstellen van beleidsstukken voor de Strategische College-agenda en bij rapportages aan Provinciale Staten. Volt stelt ook voor om in de programmabegroting van 2025 en latere jaren standaard een toets voor toekomstige generaties op te nemen in de toelichting op de beleidsdoelen.

Aangezien de Generatietoets een nieuw instrument is, raadde het bestuur de motie af. Echter, de gedeputeerde Has Bakker (D66) heeft beloofd dat Volt en ambtenaren met elkaar in gesprek gaan over de toepassingen van de Generatietoets. Om deze reden hebben wij besloten om de motie voorlopig aan te houden.

Amendement A24-29

Innovatie- en experimenteerruimte als leidend principe

Ruimte voor innovaties en experimenten is van cruciaal belang voor een succesvolle energietransitie in de Energievisie van de provincie Utrecht. Omdat dit leidende principe ontbreekt, heeft de fractie een amendement ingediend om expliciet aandacht te vragen voor het ontwikkelen van nieuwe oplossingen en het bieden van ruimte voor experimenten die inspelen op toekomstige behoeften. Innovaties, waaronder mogelijk kernenergie als een optie, kunnen de weg banen naar duurzame en stabiele energievoorzieningen in Utrecht.

Door expliciet ruimte te maken voor innovaties in het beleid, willen we voorkomen dat de Utrechtse energievoorziening achterblijft bij de snelle ontwikkelingen binnen de energietechnologieën. Nieuwe oplossingen zijn immers essentieel om de doelen van de energietransitie te behalen. Bedrijven en kennisinstellingen hebben hiervoor goede randvoorwaarden nodig, zoals testfaciliteiten, onderzoeksprojecten en financiële ondersteuning.

Het beoogde effect van dit amendement is om actief innovaties te stimuleren die gericht zijn op toekomstige energievoorzieningen, zodat Utrecht voorbereid is op technologische doorbraken en voorop blijft lopen in de energietransitie.